

Jaciment arqueològic del turó de Montpalau

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Turó de Montpalau, s/n
Emplaçament: L'accés al jaciment es fa per la carretera de Pineda de Mar a Hortsavinyà BV-5126, agafant una pista forestal cap a l'oest un cop passada la pedrera, que es segueix fins al Coll dels Altars, i a partir d'aquí, es continua a peu fins al cim del turó.
Alçada: 265 m

Coordenades:

Latitud: 41.642074840362
Longitud: 2.6702068001032
UTM Est (X): 472535
UTM Nord (Y): 4610089

Classificació

Número de fitxa: 08163 - 102
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Ibèric Medieval
Segle: III-I ac i V-XV dC
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: Es desconeix l'abast real del jaciment ja que no s'hi han fet intervencions arqueològiques que ho precisin. D'altra part, s'ha constatat que s'han enrunat diferents murs, entre aquest la torre del homenatge i una paret de les habitacions de l'angle nord del castell. Es localitza en una zona boscosa amb matolls i afloraments de roca.
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIN
Observacions protecció: Monument històric 1241-MH

Data aprovació:	dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari	CC.AA, núm. 1117
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Difícil
Ús actual:	Científic/Cultural
Titularitat	Privada
Titular:	08162A00610000
Fitxes associades:	
Castell de Montpalau	
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa:	dt., 23/04/2024 - 12:06

Descripció

Dalt del turó de Montpalau s'hi establí un assentament que cronològicament se situa en època romano-republicana (II-I aC.). Datació que futures intervencions haurien de confirmar o matisar. Posteriorment, s'hi construí un castell medieval. Segons l'Inventari del Patrimoni Arqueològic del Departament de Cultura, fou estudiat per primera vegada per J.M. Codina, durant els anys 50 del segle passat. Però no se cita la referència bibliogràfica. Fruit d'aquests estudis es documentaren les principals estructures actualment visibles al cim del turó de Montpalau corresponents al castell (muralls de segle X al segle XIV) i a la muralla ibèrica. Les restes ibèriques, molt degradades, corresponen a la muralla septentrional de 30 a 50 cm d'amplada per 15 a 30 cm d'alçària. Actualment la vegetació impedeix observar aquestes restes, si és que realment es tracta d'una muralla ibèrica.

També es poden veure part dels murs trobats en les excavacions de J.M. Codina en el costat meridional. Hi ha dues sitges al costat oest de la muntanya: una a 75 m. del cim i l'altra a més de 150 m. Del material iberoromà documentat durant les excavacions de Codina, destaquen ceràmiques campaniana A i B, del taller de Roses, del Taller de Nikia-Ion, àtica de vernís negre, aretina de vernís negre, ibèrica comuna, grisa emporitana, àmfores itàliques Dressel 1A, 1B i 1C, àmfora Lamboglia 2, àmfora de Brindes, cartaginesa, púnico-ebusitana, púniques sudhispàniques, àmfores Pascual 1 i Dressel 1 Tarraconenses i monedes d'Ilduro i d'Ilerda.

De la fortalesa medieval en resten alguns murs, que defineixen un recinte de planta trapezoïdal. L'aparell és fet a base de filades de carreus irregulars, lligats amb morter de calç. Els murs són d'un metre de gruix. Els angles i la finestra de punt rodó, que encara es conserva, són de carreus de pedra més groguenca, ben tallats i disposats a trencajunt. Al centre del castell s'alçava una torre cilíndrica, actualment enrunada. Hi ha restes d'un segon recinte construït posteriorment, (segle XV).

Fora del recinte murat hi ha les ruïnes de l'antiga capella del castell, dedicada a Sant Miquel, documentada des del segle XII, que la vegetació cobreix totalment. Al vessant nord també s'hi van documentar restes del que semblaven ésser forns, als quals no es va poder atribuir una cronologia, existint la possibilitat que fossin medievals.

Història

L'any 1990 s'hi desenvolupa un camp de treball que va posar al descobert estructures muraries. La posterior intervenció de 1996, es limita a controlar un rebaix de terra per enclavar-hi una senyera.

De la prospecció efectuada l'any 2008, amb motiu de la revisió de la Carta Arqueològica del Maresme, es desprèn que a les vessants del turó es documenten restes de ceràmiques ibèriques que segurament s'han desplaçat des del cim, que és on es documenta el poblat ibèric, sense descartar que en aquestes vessants s'hi puguin documentar més restes de sitges.

Durant la visita realitzada amb motiu de l'elaboració del Mapa de Patrimoni Cultural de Pineda de Mar, s'han observat nombroses restes de ceràmica d'època ibèrica i romana així com indicis d'activitat arqueofurtiva.

Bibliografia

ALMAGRO, M.; SERRA RÀFOLS, J. de C.; COLOMINAS, J. (1945). *Carta Arqueològica de España*: Barcelona; Madrid: Instituto Diego Velázquez CSIC.

CATALA i ROCA, Pere; BRASÓ i VAQUÉS, Miquel; i OLIVER, Joan Maria (1967). Castell de Montpalau. Dins *Els castells catalans*. Vol. I. Barcelona: Rafael Dalmau editor, pp. 689-702.

MALUQUER DE MOTES, J.; HUNTINGFORD, E.; MARTÍN, R.; RAURET, A. M.; PALLARES, R.; VILA, M. del V. (1982). *Catàleg provisional dels poblats d'època ibèrica al Principat*. Institut d'Arqueologia i Prehistòria, Nacrem, núm. 2. Barcelona.

MIQUEL VIVES, M.; SUBIRANES i FÀBREGAS, C. (1990). *Memòria del camp de treball del Castell de Montpalau (Pineda de Mar, Maresme)*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Núm. reg.: 455.

SANMARTÍ, Joan (1987). *La Laietània ibèrica. Estudi d'arqueologia i d'història*. Universitat de Barcelona.

SERRA RÀFOLS, J. de C. (1932). Llocs d'habitació ibèrics de la costa de Llevant. Dins *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans 1927-1931*, VIII. Barcelona.

SERRA RÀFOLS, J.C. / El poblamiento de la Maresma o Costa de Levante en la época anterromana: Dins *Ampurias IV*. Barcelona.

SOLER i CASELLAS, Albert (1978). Estudi preliminar de les troballes romanes a Can Roig (Pineda de Mar). Dins *Quaderns de Prehistòria i Arqueologia del Maresme*, núm. 5-6, pp. 157-166.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya.](#)

